

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obor Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět
v 1. – 3.roč. 1 hodina týdně
4. – 5.roč. 2 hodiny týdně

Charakteristika výuky

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech, tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění a myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

V 1.-3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo z paměti, předloham se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie

Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací.

Tato výchova prolíná celým obdobím. Jeví se jako vedení žáka:

- k svobodnému výtvarnému vyjádření
- k uvědomování si krásy tvarů, barev a barevných kombinací, struktur
- k postupné schopnosti samostatné volby výtvarné techniky, ke správnému zacházení s výtvarnými nástroji, barvami apod.
- k účasti na utváření prostředí, ve kterém žijeme, učíme se
- vede k tomu, aby se prakticky i teoreticky seznámili s různými výtvarnými technikami a prostředky
- aby se rozvíjel a prohluboval jejich vztah k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury
- aby žáci získali představu o historickém vývoji výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury
- aby byli žáci schopni získaných poznatků a dovedností využívat ve svém životě

Cílové zaměření, klíčové kompetence oboru

Kompetence k učení

- probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků
- rozvíjet tvořivé schopnosti žáků
- učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody, hovořit o svých pocitech a dojmech, pokusit se je výtvarně vyjadřovat
- četbou, vyprávěným příběhem, hudbou, dramatickým dílem podněcovat a rozvíjet výtvarné představy žáků, dát možnost výtvarným projevům v různých technikách
- pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality – barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, hledat a odlišovat struktury
- dbát na rovnoměrnost a vyváženost smyslových, citových a rozumových přístupů a jejich propojování s důrazem na rozvoj fantazie a svobodného subjektivního vyjadřování
- dovedností získaných při výtvarných činnostech využívat při výuce prvouky, matematiky, českého jazyka i psaní a naopak
- seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách, poznávat nejznámější malíře – ilustrátory, mezipředmětové vztahy se čtením a literární výchovou

Kompetence k řešení problémů

- dát dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku nebo představy neovlivněného vnuceným výtvarným vzorem

Kompetence komunikativní

- učit se prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých

Kompetence sociální a personální

- učit se tvořivě pracovat ve skupině

Kompetence občanské

- vytvářet kladný citový vztah k výtvarnému umění
- využívat zkušeností žáků, učit je respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování

Kompetence pracovní

- vytvářet základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků
- seznamovat žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami
- výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás, hra s linií s využitím různých plastických materiálů
- výtvarně zobrazovat tvary předmětů na základě her s nimi
- kreslením, malováním a modelováním rozvíjet tvarovou, barevnou i prostorovou představivost a jemnou motoriku
- umět dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla

Kompetence digitální

- motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět – Výtvarná výchova

Ročník: 1.,2.,3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata,mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
<p>- zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami, dovede používat různé druhy štětců dle potřeby</p> <p>- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), zvládne prostorovou techniku a rozfoukávání barev</p> <p>- rozliší teplé a studené barvy</p> <p>- zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem</p> <p>- modeluje z plastelíny, moduritu, tvaruje papír</p> <p>- zvládne koláž, frotáž</p> <p>- výtvarně zpracovává přírodní materiál – nalepování, dotváření, tisk, otisk apod.</p> <p>- pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod.</p> <p>- vystavuje své práce</p> <p>- podílí se zlepšení prostředí školy</p> <p>- zvládne výtvarné techniky</p> <p>- tvoří na základě vlastní životní zkušenosti – citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových a zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich</p>	<p><u>MALBA</u></p> <p>Malba - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev.</p> <p><u>KRESBA</u></p> <p>Kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti</p> <p><u>TECHNIKY PLASTICKÉHO VYJÁDŘENÍ</u></p> <p>Techniky plastického vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty.</p> <p><u>DALŠÍ VÝTVARNÉ TECHNIKY</u></p> <p>Další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslovém vnímání.</p> <p><u>ILUSTRÁTOŘI DĚTSKÉ KNIHY</u></p> <p>Ilustrátoři dětské knihy</p> <p><u>INSTALACE INTERIÉRU</u></p> <p>Instalace výstavy, vkus a nevkus v interiéru</p> <p><u>OSOBNOSTNÍ POSTOJ V KOMUNIKACI</u></p> <p>Utváření osobního postoje v komunikaci v rámci skupin žáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby.</p>	<p>ČJ (2. ročník): Jazyková výchova</p> <p>TV (3. ročník): Atletika</p> <p>Prv (1. ročník): Rodina</p> <p>Prv (1. ročník): Živá příroda</p> <p>ČJ (1. ročník): Jazyková výchova</p> <p>Prv (1. ročník): Čas</p> <p>ČJ (3. ročník): Jazyková výchova</p> <p>TV (3. ročník): Atletika</p> <p>M (1. ročník): Číselná osa</p> <p>Prv (1. ročník): Živá příroda</p> <p>ČJ (1. ročník): Literární výchova</p> <p>Prv (1. ročník): Místo, kde žijeme</p> <p>Prv (1. ročník): Rodina</p> <p>HV (1. ročník): Vokální činnosti</p> <p>Prv (1. ročník): Lidské tělo</p> <p>HV (1. ročník): Poslechové činnosti</p> <p>ČJ (2. ročník): Literární výchova</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata,mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
<p>výtvarných představ - komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil</p> <p>- si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení</p> <p>- učí se rozlišovat mezi jednotlivými vizuálními obsahy a objevuje, k čemu jsou určeny (například kresba v knize, animace v reklamě / v animovaném filmu pro děti)</p> <p>- při vlastní tvorbě objevuje možnosti různých prostředků (kresby, malby, digitální fotografie, nástrojů vybraných programů pro kreslení)</p> <p>- experimentuje s prostředky, kterými je možné vyjádřit nebo zachytit smyslový vjem, seznamuje se s jednoduchými postupy a prostředky animace s využitím digitálních technologií</p> <p>- seznamuje se s různorodostí vizuální produkce i v online prostředí, vybere díla, která ho zaujala, a jednoduše sdělí důvod svého výběru</p> <p>- postupně se učí vytvářet si a třídit digitální fotodokumentaci svých vlastních děl i proto, aby je mohl sdílet s ostatními</p>	<p>Pozitivní hodnocení sebe a druhých Sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování</p> <p>Vybraná vizuální díla umělecké i běžné produkce (malba, grafika, socha, ilustrace, architektura, animace, hraný film, reklama) Vnímání – reprodukce a originál; edukativní programy v dostupných galeriích</p> <p>Smyslové podněty a jejich vyjádření; kombinace vybraných prostředků – například kresba a otisk, malba a frotáž; jednoduchá úprava digitální fotografie – změna barevnosti, velikosti apod.; animace podle zájmu, a to samostatně i jako společný výstupy</p> <p>Různorodá vizuální díla umělecké i běžné produkce; výběr díla a jeho vnímání – sdělení pocitu, důvodu výběru; reprodukce a originál; edukativní programy v dostupných galeriích; vybrané online sbírky a díla</p> <p>Jednoduchý záznam tvůrčí aktivity (krátký text, kresba, koláž, fotografie, jednoduchá myšlenková mapa); průprava pro založení a vedení vlastního portfolia</p>	<p>Etická výchova</p>